

سلامت زنان کشاورز

سلامت زنان کشاورز

بخش کشاورزی یکی از مهم ترین بخش های اقتصادی کشور بوده که تامین کننده حدود یک سوم اشتغال، بیش از چهارپنجم نیازهای غذایی کشور، نیمی از صادرات غیرنفتی و یک پنجم تولید ناخالص داخلی کشور است. این در حالی است که زنان روستایی به عنوان رکن اساسی واحدهای تولید کشاورزی همواره مطرح بوده اند و ساختار اقتصادی خانواده بدون حضور آنان نمی تواند پایداری داشته باشد.

امروزه حدود ۶۰ درصد از زنان بالای ۱۶ سال به کارهای مختلف اشتغال دارند و زنان تقریبا ۴۴ درصد از نیروی کار و ۳۳ درصد از آسیب دیدگان در کار را تشکیل می دهند . در این میان توجه به ایمنی و سلامتی زنان شاغل باردار و شیرده در محیط های کاری از اهمیت ویژه ای برخوردار است .

زنان به عنوان پایه های اصلی خانواده و محور اساسی سلامت، رشد، پویایی و اعتلای خانواده و جامعه هستند از این رو لازم است نگاه ویژه ای به «سلامت» این قشر داشته باشیم.

زنان روستایی به طور اساسی با محیط طبیعی در تماس هستند و کارهایی از جمله تهیه نان، خشک کردن میوه و سبزی، تهیه گلاب و آبلیمو، جمع آوری هیزم برای سوخت، حمل آب از مسافت های بسیار دور، کاشت برخی از محصولات غیرمکانیزه و نگهداری از دام های اهلی، فراوری شیر، بافتن فرش و گلیم و جاجیم را در کنار وظایف خانه داری و تربیت فرزندان بر عهده دارند. فعالیت های جانبی زنان در صنایع دستی و فرآوری بعضی از محصولات نیز همواره مطرح بوده است. پژوهش های میدانی نشان می دهد که بین ۶۰ تا ۸۰٪ فعالیت های مورد نیاز در تولید محصولاتی مانند برنج، چای پنبه زعفران و سبزی و صیفی جات و چندر قند توسط زنان روستایی صورت می گیرد. همچنین نسبت مشارکت زنان روستایی در فعالیت های دامداری نزدیک به ۵۰٪ است.

سهم زنان روستایی در تامین درآمدهای خانوارهای روستایی نیز قابل توجه است به نحوی که حدود ۲۹٪ درآمدهای خانوارهای روستایی توسط زنان تامین می شود. چند بعدی بودن کار زنان در روستا که شامل نقش خانوادگی و نقش تولیدی می شود، مستلزم صرف زمان و انرژی برای مدیریت آنها است.

ویژگیهای کار زنان کشاورز :

براساس ارزشها ، هنجارها ، قوانین عرفی و رسمی والگوهای سنتی موجود در محیط روستا ، زنان روستایی همواره به کارهای سخت ودشوار و طاقت فرسا در مزرعه وخانه مشغول بوده وهمین موضوع مانع دسترسی آنان به اطلاعات فنی وبهداشتی کار کشاورزی ، آموزش ،بهداشت و تغذیه می شود

•

دسترسی به آموزش :

آموزش یکی از منابع حیاتی توسعه است در بسیاری از کشورهای دنیازنان
بین ۶۰ تا ۸۰ درصد نیروی کار کشاورزی را تشکیل داده اند. معمولاً ترویج و
آموزش کشاورزی در خدمت مردان است.

زنان حتی در بعضی از کشورها ۸۰٪ تولیدکنندگان غذا هستند و بخش عظیمی از ذخیره غذایی جهان را تولید می کنند. با این وجود حتی در حوزه هایی که زنان تولیدکنندگان عمده محسوب می شوند، تنها از ۲ تا ۱۰٪ از امکانات ترویجی بهره مند می شوند و این سخن بدان معنی است که در قسمتهای مختلف جهان، زنان فرصتهای بسیار محدودی دارند تا روشهای کار خود را در زمینه فعالیتهای کشاورزی بهبود بخشند.

علاوه بر این، زنان کشاورز هنوز ملزم به کار با ابزارهای ابتدایی هستند و این در حالی است که مردها در اکثر موارد از تجهیزات و ابزارهای جدید و سودبخش بهره

می جویند.

▶ علاوه بر این ، زنان کشاورز هنوز ملزم به کار با ابزارهای ابتدایی هستند و این در حالی است که مردها در اکثر موارد از تجهیزات و ابزارهای جدید و سودبخش بهره می جویند.

▶ عقب ماندگی شغلی و کار سخت که بسیاری از زنان کشاورز دستخوش آن هستند، به هیچ روی بر اثر کارهای خانه و خانه داری سبک تر نمی شوند. مهمترین محدودیتهای زنان روستایی بیسوادی و کم سوادی ، نبود و کمبود آگاهی نسبت به مسائل کار و زندگی و حقوق اجتماعی است .

در بررسی که توسط موسسه پژوهش و برنامه ریزی اقتصاد کشاورزی در سال ۷۶ انجام گرفت، نشان داد که :

- ▶ دانایی زنان روستایی معادل یک ششم دانایی زنان کل کشور است .
- اجرای برنامه های آموزشی مداوم و دادن آگاهی و آموزش مناسب به زنان کشاورز ، می تواند این خطرات را برای خود و خانواده آنان و نهایتاً برای محیط زندگیشان به حداقل برساند.

محدودیت‌های زنان روستایی :

محدودیت دانایی و آگاهی باعث می‌شود که زنان روستایی از توانایی‌ها و حقوق خود مطلع نباشند و این مسئله باعث عدم اعتماد به نفس و خود باوری در آنها خواهد شد. علاوه بر این آنها را در معرض بیماری‌های مزمن از جمله بیماری‌های تنفسی، پوستی، خونی، اعصاب و ... قرار می‌دهد. ضمناً خطرات مزبور نه تنها سلامتی زنان بلکه سلامتی جنین و یا نوزادان مادران شیرده را نیز به خطر می‌اندازد.

مخاطرات سلامتی زنان :

از آنجا که زنان شاغل در سنگر خانواده نیز باید تمام و کمال به وظایف خود بپردازند و مانند زنان خانه دار به تمام مسؤولیت‌های یک کدبانو عمل کنند و با مخاطرات شغلی نیز در محیط کار رو به رو می شوند، همچنین شرایط روحی روانی آنها با مردان متفاوت است بیشتر دچار فرسودگی شغلی می شوند و اثرات مخرب آن را تجربه می کنند. مخاطرات شغلی یکی از مهمترین عواملی است که در حیطه سلامتی خانمهای شاغل باید به آن توجه شود.

جدای از وظایف و مسؤلیت های چندگانه زنان ، اگر شیوه های حمایتی اجتماع، داخل منزل و محل کار کافی نباشد، بر استرس زنان نیز افزوده خواهد شد. عقیده کلی و رایج عصر حاضر این است که اگر محیط کار عاری از عوامل آسیب رسان باشد، زن و مرد هر دو می توانند به صورت ایمن کار کنند . مخاطرات شغلی ویژه زنان از لحاظ بارداری و دوران شیردهی و اثرات سوء بر جنین و نوزاد از اهمیت بسزایی برخوردار است و شایسته است که به طور خاص به آنها نیز پرداخته شود.

علل مشکلات سلامتی زنان شاغل :

- ❖ نامناسب بودن ابزار و تجهیزات از نظر فیزیکی برای کارگران زن
- ❖ وجود محیط های کاری خصمانه و خشن ،
- ❖ محدودیت دسترسی به سرویس های بهداشتی ،
- ❖ لباس های محافظ و تجهیزات در سایزهای نامناسب ،
- ❖ ضعف آموزش شغلی و حمایت فیزیکی نامناسب ،
- ❖ رواج تبعیض جنسی و نگرشهای ضد زنان در بعضی از محل های کاری

- ❖ ایجاد ترس و استرس برای زنان در اثر کار در انزوا و جدا از دیگران
- ❖ بی میلی نسبت به گزارش مشکلات سلامتی و ایمنی زنان در محیط کار
- ❖ اثر بیشتر مشکلات طراحی ارگونومیکی در محل کار بر روی زنان نسبت به

مردان

- ❖ ایجاد خطرات تولید مثلی و اثرات نامطلوب بر روی جنین در اثر استفاده از عوامل شیمیایی ، فیزیکی یا بیولوژیکی
- ❖ سپرده شدن کارهای غیر مهارتی و روتین و ساده به زنان،

